GAZETA TRANSILVANIEI.

REDACŢIUNEA ŞI ADMINISTRAŢIUNEA: BRAŞOVŬ, piaţa mare Nr. 22.

„GAZETA“ IESE ÎN FIECARE ḌI.

Pe unŭ anŭ 12 fior., pe şése lunĭ 6 fior., pe trei lunĭ 3 fior.
România şi străinătate:
Pe anŭ 40 fr., pe şése lunĭ 20 fr., pe trei lunĭ 10 francĭ.

ANULŬ XLIX.

SĔ PRENUMERĂ:
la poşte, la librării şi pe la dd. corespondenţĭ.

ANUNCIURILE:
O seriă garmondŭ 6 cr. şi timbru de 30 cr. v. a. pentru fiecare publicar

Scrisorĭ nefrancate nu se primescŭ. — Manuscripte nu se retrămitŭ.

Nr. 228. Vinerĭ, 10 (22) Octomvre. 1886.

Maghiarisare cu forţa.

Dămŭ locŭ în fruntea fóiei unei importante corespondenţe ce-o primimŭ dela unŭ stimatŭ amicŭ şi bravŭ luptătorŭ naţionalŭ în afacerea scólei unguresci din Buciumĭ.

Adversarii limbei şi ai culturei române au deschisŭ foculŭ în contra scólelorŭ nóstre confesionale pe întréga linia dela Meseşŭ până în munţii Rodnei.

Ei pregătescŭ asaltulŭ celŭ mare pentru totala nimicire a învĕţĕmêntului românescŭ şi pentru acestŭ scopŭ au începutŭ a înfiinţa alăturĭ cu scólele române confesionale scolĭ comunale cu limba de propunere maghiară.

O astfelŭ de scólă au hotărîtŭ sĕ-o redice şi în comuna curatŭ română Buciumĭ şi clădirea voiescŭ sĕ-o impună cu forţa sătenilorŭ românĭ.

Cu aceste uneltirĭ sĕ ocupă corespondenţa ce-o lăsămŭ sĕ urmeze:

De sub Meseşulŭ Ardélului, Octomvre 1886.

„Principiis obsta“...

Alea jacta est!

Maghiarismulŭ furiosŭ e gata a comite orĭ şi ce fărădelege numai sĕ-şĭ ajungă ţinta doririlorŭ sale nefaste: maghiarisarea completă a naţionalităţilorŭ nemaghiare.

Nu sciu, nu vréu sĕ scie şi sĕ înţelégă, că, cu câtŭ procedŭ mai violentŭ spre ajungerea scopului lorŭ păcătosŭ, cu atâtŭ sĕmţulŭ celorŭ nedreptăţiţĭ se revóltă mai profundŭ.

Nu sciu, nu vréu sĕ scie, că Românulŭ de viéţa sa se desparte, dér de naţionalitatea sa nicĭodată şi că de aceea a ḑisŭ şi laureatulŭ nostru poetŭ: „Acum se 'ncércă crudii în órba lorŭ trufiă, sĕ ne răpéscă limba, dér morţĭ numai o ḑămŭ“.

Ḑisa s-tei scripturĭ: „ochĭ au şi nu vĕdŭ, urechĭ au şi nu audŭ“ la nimenĭ nu se póte aplica aşa de bine ca la Maghiarii bântuiţĭ de grandomaniă. Norocŭlŭ i-a îngâmfatŭ pe aceştĭ ómenĭ, de vedĭ numai că se umflă ca brósca din poveste. Mărirea falsă îĭ ametesce şi le turbură minţile şi succesele lorŭ aparente îĭ face îndrăsneţĭ şi capabilĭ de a comite orĭ şi ce abusŭ de putere. Décă e vorba de maghiarisare, nu mai cunoscŭ lege, nu dreptate şi pudóre. Tóte mijlócele li suntŭ bune, carĭ tindŭ la impunerea cu forţa a limbei lorŭ, chiar şi pe sate, unde Românulŭ n'are lipsă de ea nicĭ câtŭ e negru sub unghiă.

Publiculŭ cetitorŭ va sci, că în colónele stimatei nóstre „Gazete“ mai de multe orĭ a fostŭ vorba de comuna curatŭ română Buciumĭ, situată la pólele romanticului Meseşŭ, şi-şĭ va aduce aminte de păţania sătenilorŭ cu redicarea scólei maghiare în comună. Nu va fi trecutŭ cu vederea nicĭ hotărîrea celorŭ 2—3 Maghiarĭ, 2 Jidanĭ şi 1 Arménŭ luată sub presidiulŭ solgăbirĕului Wiski Zsiga, că adecă în schimbulŭ lucrului pentru drumulŭ vicinalŭ din 1885 sĕ lucreze la edificarea scólei comunale cu limba de propunere esclusivŭ maghiară, faptŭ pe câtŭ de neiertatŭ, pe atâtŭ şi de abominabilŭ. S'au adunatŭ în pripă şi au hotărîtŭ iute.

Poporulŭ românŭ din Buciumĭ abia a luatŭ notiţă de lucru atuncĭ. când era apróре sĕ se pună în esecuţiune. Nu a îngrijitŭ şi nu a veghiatŭ asupra drepturilorŭ sale la timpŭ; şi acum resultatulŭ va fi, probabilŭ, că Românii cu braţele şi în sudórea feţii lorŭ vorŭ fi siliţĭ a redica scóla unguréscă; ei singurĭ singurei sĕ clădéscă cetate duşmanilorŭ naţionalităţii lorŭ.

Luândŭ Românii sémă de pata şi ruşinea, ce stau străinii sĕ li-o împróşce în faţă, au datŭ în drépta, au datŭ în stânga, dér făr' de nicĭ unŭ resultatŭ.

Au făcutŭ recursŭ şi au apelatŭ la ministeriu. Insĕ şi acesta, călcândŭ peste orĭ-ce logică şi sĕmţŭ de dreptate, a aprobatŭ hotărîrea nelegală şi volnică a câtorva săteni străinĭ de-a se redica scóla maghiară în contulŭ drumului vicinalŭ.

Ministrulŭ de comunicaţiune — căcĭ pe elŭ îlŭ privea afacerea drumului vicinalŭ — unŭ cuvêntŭ nu a avutŭ de adusŭ ca motivŭ, afară de „sic volo, sic jubeo“. Procederea acésta te uimesce, dér e totodată unŭ semnŭ evidentŭ, că dreptatea numai cu măciuca se póte lovi în capŭ.

Las' că recursele comunei Buciumĭ tóte au fostŭ însoţite de o comitivă démnă de ómenii volniciei; las că într'însa s'a ḑisŭ, că „Românii la începutŭ s'au apucatŭ de lucru cu însufleţire şi numai mai apoi prin bujtăgătĕĭ (agitatorĭ) s'au abătutŭ dela astă cale a mântuirei:“ dér şi autorităţile administrative competente nu s'au sfiitŭ a întortochia adevĕrulŭ.

Noi Românii tóte astea trebue sĕ ni le însemnămŭ pe răvaşŭ, sĕ le ţinemŭ pururea în minte, ca sĕ scie şi copii copiilorŭ noştri, că scóla maghiară din Buciumĭ, décă adecă se va redica prin forţă, s'a făcutŭ din sudórea cruntă a Românului şi că dreptulŭ de proprietate asupra ei numai şi numai lui i se cuvine.

Primindŭ în ḑilele aceste sătenii respingerea bruscă şi nemotivată a recursului lorŭ sub Nr. 34,314 din partea ministrului de comunicaţiune stau înlemniţĭ şi uimiţĭ de atâta neruşinare. Nu mai au sĕrmanii unde se recurgă; *scóla maghiară însĕ numai cu forţa se va face*, numai forţei majore se vorŭ supune Românii în astă privinţă.

Românii suntŭ firmŭ hotărîţĭ sĕ nu'şĭ dea copiii la scóla unguréscă, căcĭ au ei scólă destulŭ de frumósă românéscă, de pétră, cu două despărţĕminte şi décă i-ar mai lipsi ceva, vorŭ împlini şi acésta lacună. Suntemŭ convinşĭ că preoţii şi toţĭ cei competenţĭ vorŭ apĕra scóla română de uneltirile celorŭ ce tindŭ a-o nimicì şi vorŭ veghia ca băieţii românĭ la scóla română sĕ mérgă.

Domnilorŭ preoţĭ şi învĕţătorĭ! Nu uitaţĭ că datorinţa vóstră cea mai sfântă e a lumina poporulŭ şi a-i spune, că scóla română din Buciumĭ în puterea legii esistă şi de aceea esistă ca Românii sĕ-şĭ trimétă copiii la ea.

Toţĭ cu toţiĭ sĕ îngrijimŭ ca cele cincĭ procente de dare directă sĕ între în fondulŭ şcólei confesionale regulatŭ, căcĭ de nu, le va înghiţi şi pe acelea molochulŭ maghiarisărei.

Sĕ ne treḑimŭ până încă nu e nópte! Sĕ stămŭ şi se priveghiămŭ, căcĭ „necuratulŭ ca leulŭ umblă în jurulŭ nostru, cercândŭ pe care când sĕ ne înghiţă“. Ardórea sfântă a limbei şi naţionalităţii române sĕ nu se stângă din inima şi peptulŭ nostru; gândulŭ şi mintea nóstră sĕ fiă totdéuna aţîntite asupra limbei şi a culturei nóstre, a românismului nostru!

Fără românismŭ, prafŭ şi cenuşă se va alege de noi!

Et ab hoste doceri, ḑiceau străbunii noştri. Sĕ învĕţămŭ apĕrarea drepturilorŭ şi a naţionalităţii nóstre chiar dela adversarii nostri secularĭ!

Lupta pentru naţionalitate în fondŭ niciodată nu e neroditóre, ci totdéuna folositóre şi plină de onóre.

Din dieta ungară.

In şedinţa dela 15 Octomvre n. a camerei deputaţilorŭ s'a desbătutŭ proiectulŭ de lege privitorŭ la desfiinţarea instituţiunei judilorŭ suplenţĭ la tablele r.

Raportorulŭ Edm. *Literaty* ḑice că interesele justiţiei cerŭ acéstă desfiinţare, dér comisiunea nu póte recomanda spre primire modalitatea propusă de guvernŭ. Proiectulŭ guvernului propune în classa de josŭ a salarului unŭ minimum de salariu, sub care nu se póte coborî fără însĕ sĕ sporéscă sorţii de inaintare. Comisiunea propune decĭ, ţinêndŭ sémă numai de justiţiă, nu şi de starea financiară, ca atâtŭ la tabla r. din Pesta, câtŭ şi la cea din Mureşŭ-Oşorheiu, judii ordinarĭ de până acum sĕ se sistemiseze cu dotaţiunea de până acum categoriă primă, ér în numĕrulŭ judilorŭ suplenţi sĕ se sistemiseze locurĭ de judĭ categoria a doua şi aceştĭ judĭ de a doua clasă de salariu sĕ se doteze în Pesta cu 2500 fl. salariu şi 500 fl. banĭ de cvartirŭ, èr în Mureşŭ-Oşorheiu cu 2000 fl salariu şi 300 fl. banĭ de cvartirŭ. Recomandă primirea proiectului de lege în acéstă formă. (Aprobărĭ în drépta.)

Stef. *Teleszky* face o propunere mijlociă, după care bugetulŭ ar fi mai puţinŭ împovăratŭ. Oratorulŭ primesce propunerea de două classe de salariu, precum şi dotaţiunea ambelorŭ categorii. Una însĕ, că jumĕtate din judĭ sĕ se trécă în clasa primă de salariu, cealaltă jumĕtate în clasa a doua. Dér pentru a nu se altera sorţii de înaintare, propune la § 4 unŭ alineatŭ ca, întru câtŭ numĕrulŭ judilorŭ primei categorii nu scade la cifra hotărîtă în §. 1, din câte două locurĭ de judĭ din acéstă categoriă ce arŭ deveni vacante, totdéuna unulŭ sĕ se stérgă, celălaltŭ sĕ se ocupe prin înaintare. In modulŭ acesta judii suplenţĭ arŭ primi cu 600 fl. mai multŭ pe anŭ, şi pe când după propunerea comisiunei cheltuelile în plus ar fi de 31,000 fl., se reducŭ după propunerea oratorului la 15,000 fl. Recomandă propunerea sa spre primire.

Franz *Fenyvessy* ḑice, că într'o ţéră, care cheltuesce 15 milione pentru edificiulŭ parlamentului, nu trebue sĕ se audă nicĭ unŭ veto, când e vorba de mĕsurĭ de reformă a justiţiei. Propunerea lui Teleszky nu e o'mbunĕtăţire, ci unŭ regresŭ. Tocmai la tabla r. trebuescŭ îmulţiţĭ judii, aci nu trebue sĕ se cruţe. Ar fi necorectŭ apoi a se face deosebire între judii suplenţĭ. Recomandă propunerea comisiunei justiţiare. (Aprobărĭ).

Ministrulŭ justiţiei Teof. *Fabini* se esprimă contra propunerei comisiunei justiţiare. Propunerea deputatului Teleszky nu numai nu însémnă regresŭ, ci asigură judilorŭ suplenţĭ la tablele r. unŭ însemnatŭ avantagiu. Li se măresce şi léfa dela 2000 şi 1500 la 2500 şi 2000, plus 500 şi 300 banĭ de cvartirŭ, şi numai sunt consideraţĭ ca judĭ suplinitorĭ de a doua classă, ci ca avêndŭ acelaşĭ rangŭ, pentrucă au acelaşi lucru. Trebue sĕ ţinemŭ sémă şi de starea financiară. (Aprobărĭ generale. E pentru propunerea lui Teleszky (Vii aprobărĭ generale.)

Iosefŭ *Gall* se pronunţă pentru propunerea lui Teleszky.

Raportorulŭ *Literaty* susţine propunerea comisiunei.

Camera primesce proiectulŭ guvernului cu propunerea lui Teleszky.

Scrisóre cătră generalulŭ Kaulbars.

Reproducemŭ după „Românulŭ“ următórea scrisóre adresată de cunoscutulŭ patriotŭ bulgarŭ Zaharia Stoianov generalului Kaulbars. Scrisórea e o aspră şi în acelaşĭ timpŭ plină de ironiă lecţiune dată generalului rusŭ şi Rusiei:

Respectabile generalŭ! Mai ântêiu presa d-vóstre oficială „Moscovskia Vedomosti,“ „Novoe Vremia“ etc. ar ridicatŭ vocea lorŭ umanitară şi s'au pronunţatŭ clarŭ şi pe faţă: Sĕ nu se pedepséscă nimenĭ din acei cetăţenĭ, fraţii nostri bulgarĭ clericĭ séu ostaşĭ, carĭ la 9 Augustŭ au întratŭ în palatŭ şi au ridicatŭ desbrăcatŭ pe şefulŭ şi principele lorŭ. Mai în urmă singurŭ cu am vĕḑutŭ, când am fostŭ în Sofia, unŭ Ultimatum din partea onor. d-vóstre guvernŭ din Petersburg, Ultimatum cu terminŭ de 9 óre!

Prin acestŭ ultimatum sĕ cerea dela guvernulŭ nostru bulgarŭ sĕ rĕspundă în termenulŭ de 9 óre că va libera pe toţĭ arestanţii din 9 Augustŭ şi că nimenĭ nu se va judeca şi osândi până se vorŭ linişti spiritele.

Acestea suntŭ două facte, două pagine strălucite din analele diplomaţiei şi a presei onorate rusescĭ. Fiă-le viéţa onorată şi gloriósă! Astfelŭ se cuvine unui guvernŭ creştinŭ provoslavnicŭ; astfelŭ e spiritulŭ cultŭ alŭ secolului XIX; astfelŭ, în sfêrşitŭ, a predicatŭ Mântuitorulŭ creştinătăţii.

Suntŭ regulamente generale în tóte legile Europei: că ómenii carĭ se atingŭ de şefulŭ unui statŭ suntŭ ur-

măriţĭ şi penalisaţĭ. chiar în democratica republică a Americei s'a spênduratŭ nu de multŭ unŭ tênĕrŭ, care atentase asupra preşedintelui; dér óre trebuiesce ca noi Slavĭ ortodoxĭ şi autonomĭ şĕ călcămŭ pe urmele putregaiului Occidentŭ? Cui aparţine clasica Sânta-Sofiă? Cine trebue sĕ înfigă pe cupolele ei crucea creştină? Se înţelege că noi creştinii ortodocşĭ, prin urmare e naturalŭ că noi trebue sĕ fimŭ liberĭ şi independenţĭ în tóte raporturile.

In sfârşitŭ, Escelenţă, am avutŭ onóre de am cititŭ circulara d-vóstrĕ către toţĭ consulii din Bulgaria, care cuprinde 12 articule. Amŭ cetit'o şi m'am încredinţatŭ cu totulŭ, că sufletulŭ d-vóstră umanitarŭ nu s'a temutŭ ca sĕ nu esprime şi într'unŭ asemenea actŭ oficialŭ profunda d-vóstrĕ plăcere şi dorinţă d'a se libera tóte persónele bănuite, complice şi factorĭ ai scârbosului actŭ din 9 Augustŭ, cu alte cuvinte pe toţĭ oficerii..... „Cerŭ (ordonŭ) ca starea de asediu sĕ se desfiinţeze şi „ofiţerii, carĭ au luatŭ parte la detronarea principelui sĕ »se libereze imediatŭ.« Aşa glăsuia art. 1 din susŭ disa Escelenţei Vóstre circulară.

Eu, d-le generalŭ, sunt gata a pune iscălitura mea pe acestŭ manifestŭ alŭ d-vóstre. Nu însĕ fără mirare şi înaltŭ sentimentŭ de mulţămire va citi totŭ Bulgarulŭ acéstă umanitară a d-vóstre dorinţă, fiindcă unŭ generalŭ, — persónă militară şi oficială, representantŭ alŭ uneia din cele mai puternice monarchii de pe globŭ, în care, o asemenea crimă, pentru care suntŭ inculpaţĭ arestaţii nostri ofiţerĭ, se judecă şi esecută în 24 ore — arată o astfelŭ de blândeţe, o aşa dorinţă nobilă! Câtŭ de profundă iubire aveţĭ d-vóstră generale pentru Bulgaria, copilulŭ vostru, atâta recunoscinţă trebuesce sĕ avemŭ noi Bulgarii pentru Escelenţa Vóstră.

Şi décă e aşa, ca sĕ nu remână recunoscinţa nóstră sterpă, eu subsemnatulŭ domiciliatŭ actualmente în Rusciucŭ, celŭ mai umilŭ diaristŭ fără nicĭ o oficialitate, citindŭ cele de susŭ, m'am gânditŭ în sinceritatea inimei şi am reflectatŭ astfelŭ: Pe când Escelenţa Vóstră generalŭ Kaulbars, o persónă mărginită şi blocată cu cea mai grea disciplină şi cu o serveritate oficială, îşĭ permite idei şi dorinţe atâtŭ de liberale şi umanitare, de ce eu subsemnatulŭ care sunt astădĭ încă liberŭ şi fără trêu, fără şefŭ — principe şi legĭ — căcĭ persónele din regenţă îmĭ suntŭ bunĭ amicĭ — sĕ nu manifestezŭ unŭ asemenea sentimentŭ către cei slabĭ, impilaţi şi suferindĭ? De ce sĕ nu se găséscă unŭ patriotŭ bulgarŭ, care mulţumindŭ sĕ reflecteze totd'odată cu acelaşĭ sentimentŭ şi bunăvoinţă? Şi póte asemenea reciprocitate sĕ asigure mai bine legăturile frăţescĭ ale începutei ere nouĕ. Slavă Domnului, *rĕulŭ celŭ mare nu se mai află între noi*, Battenberg a dispărutŭ încă dela 9 Augustŭ.

Aşa dér, generosule generalŭ, eu v'aşĭ ruga, ca bunele nóstre sentimente sĕ se facă canalŭ a comunica unde se cuvine ca articolulŭ 10 din circulara Escelenţei vóstre sĕ se rĕspândéscă şi în imensa d-v. patrie, sĕ se libereze imediatŭ toţĭ deţinuţii politicĭ. Eu sunt din punctulŭ acesta de vedere — décă Escelenţa Vóstră a găsitŭ de cuviinţă sĕ se libereze ai nostri 10—20 trădătorĭ, carĭ au legatŭ pe stăpânulŭ unŭ principe, şefulŭ unui statŭ şi l'au târîtu nóptea pe uliţe, de ce acésta sĕ nu se permită, întocmai şi în frăţésca nóstră Rusia? Se pótă ca o mĕsură pe care d-ta o găsescĭ aplicabilă şi mântuitóre pentru frăţésca Bulgariă sĕ fiă ne aplicabilă şi distructóre pentru iubita nóstră Rusia?

Eu n'am fostŭ niciodată în patria d-tale d-le generalŭ, dér am auditŭ şi am cetitŭ câte ceva d'acolo, despre ómenĭ criminalĭ politicĭ ca ai noştri, pentru carĭ Escelenţa Vóstră a-ţĭ datŭ acea notă, şi amŭ aflatŭ că suntŭ la 100,000 şi mai bine asemenĭ nenorociţĭ: în Siberia, Sahelinŭ, în suteranele centrale din Petersburgŭ etc. suntŭ acolo: bĕtrânĭ cu bărbile albite, femei gârbovite, studenţĭ, autorĭ, erudiţĭ etc. suntŭ, generosule generale, fiinţe omenescĭ acolo, deţinute de câte 25—30 anĭ carĭ au devenitŭ schelete din torturĭ şi suferinţe.

La mai mulţĭ dintr'ênşii, crima lorŭ este că au cetitŭ cărţĭ în carĭ sĕ menţiona cuvêntulŭ: Constituţiune; alţii că au fostŭ prin ţĕră şi că ar fi spusŭ: că Ţarulŭ nu este Dumnedeu ci simplu omŭ ca toţĭ ómenii; terţii, că au cerutŭ sĕ nu fiă stare de asediu (ascultă!); alŭ patrulea rêndŭ, suntŭ aceia, carĭ de milă au datŭ pâne la condamnaţĭ; alŭ cincelea şi alŭ şéselea rêndŭ suntŭ aceia, carĭ s'au pusŭ cu dosulŭ la sóre...

Intre toţĭ aceştia însĕ se găsesce unŭ omŭ mare— geniulŭ Nordului-Cernisevsky. Elŭ este prima şi ultima gloriă ce a pututŭ produce Rusia de 800 anĭ. Elŭ stă închisŭ de 20 anĭ; se spune că din torturĭ şi suferinţe i-au peritŭ ochii. Crima lui este că a scrisŭ o scrisóre la unŭ altŭ geniu: Alecsandru Ivanovicĭ Herţen.

In sfirşitŭ, generale, eu apelezŭ la sentimentele d-vóstrĕ nobile şi vĕ rogŭ, aruncaţi-vĕ cu milă privirile spre acele părţĭ. Pe când cereţĭ *sĕ se libereze imediatŭ* nisce bestii trădătorĭ ai patriei şi carĭ au trasŭ de barbă pe unŭ şefŭ de statŭ şi au maltratatŭ coróna şi onórea acestui statŭ, ce vĕ împedecă ca sĕ nu vĕ interesaţĭ pentru unŭ nenorocitŭ geniu — ce s'a născutŭ în Rusia — care a scrisŭ la unŭ altulŭ o scrisóre!...

Sĕ facemŭ unŭ schimbŭ, scumpe generale. Noi sĕ vĕ dămŭ pe toţĭ criminalii noştrii politicĭ, în frunte şi cu Constantin Iscricĭ Chiseacoff, şi voi sĕ ne daţĭ numai pe Cernisevsky, póte şi pe Vera Fargner.

Câtŭ pentru cele 11 puncte ce mai rĕmânŭ din circulara d-vóstrĕ, vĕ voiu rĕspunde osebitŭ.

Sperândŭ că naiva şi supusa mea solicitaţiune, dictată de inima sdrobită de creştinŭ, va afla eco în nobila inimă a Escelenţei Vóstre, şi o veţĭ comunica şi la loculŭ înaltŭ, rĕmânŭ către Escelenţa Vóstră cu cea mai mare stimă.

Rusciucŭ, 22 Septemvre 1886.

Z. Stoianow.

SCIRILE DILEI.

Conventulŭ generalŭ evangelicŭ de confesiunea augsburgică s'a ocupatŭ în şedinţa dela 16 Octomvre cu *cestiunea limbei* privitorŭ la *purtarea matriculelorŭ.* „Patrioţii« au pledatŭ pentru purtarea matriculelorŭ obligatorŭ în limba unguréscă, fiindcă le pórtă la însărcinarea statului şi Paulŭ Szontagh a şi făcutŭ o propunere, ca „sĕ fiă rugatŭ guvernulŭ a lua disposiţiunĭ în acéstă privinţă, ca sĕ nu se pună la îndoială caracterulŭ oficialŭ alŭ limbei statului, purtându-se matriculele în diferite limbĭ«. In contra propunerei a vorbitŭ Paul Mudrony, dicêndŭ că dreptulŭ naţionalităţilorŭ în biserică nu trebue călcatŭ şi dênsulŭ ca Slovacŭ nu póte admite sĕ se scurteze drepturile bisericei şi sĕ i se răpéscă drepturile ce i le-a recunoscutŭ statulŭ. Totŭ în acestŭ sensŭ a vorbitŭ şi Mateiu Dulla, dicêndŭ că poporulŭ sĕu nu va renunţa la limba sa maternă. Tóte înzadarŭ, „patrioţii« au votatŭ cu aplause propunerea, căcĭ ce le pasă lorŭ de drepturile altora!

—x—

Deşi *tinerimea maghiară* dela Universitatea din *Cluşiu* s'a distinsŭ aşa de multŭ prin »patriotismulŭ« ei, alcătuindŭ „clasicele“ poesii „Kerék ez a zsemle“ şi altele, totuşĭ — precum se vede — familiele din Cluşiu, şi mai alesŭ părinţii, carĭ au fete marĭ, nu prea cu plăcere îi primescŭ în casele lorŭ. „Kolozs. Köz.“ scrie unŭ articulŭ de fondŭ în causa acésta, plângêndu-se contra neospitalităţii unguresci, şi mai alesŭ contra familielorŭ din Cluşiu, despre carĭ dice că faţă cu junimea îşĭ închidŭ porţile, pentru ca tinerii sĕ nu pótă intra în societatea lorŭ. Sub astfelŭ de împrejurărĭ, dice „Kol. Köz.“, tinerimea s'a dedatŭ a se refugia prin cafenele şi cârciume pentru ca sĕ-şĭ afle petrecere; timpulŭ şi-lŭ petrecŭ cu fumatulŭ, lângă vinŭ şi în societatea pivniţerilorŭ.

—x—

„N. Freie Presse« dice, că *pagubile* ce le sufere *societatea Dunăreană* de navigaţiune *austro-ungară* nu se vorŭ pute înlătura radicalŭ, decâtŭ încheindu-se *convenţia comercială cu România.*

—x—

O urmare a rĕsboiului vamalŭ cu România este lipsa totală a strugurilorŭ în Bucovina, scrie „Revista Politică“. In anulŭ trecutŭ, numai pe la punctulŭ Iţcanĭ au intratŭ în Bucovina 9 milióne kilograme de strugurĭ din România. In anulŭ acesta nicĭ gustulŭ strugurilorŭ nu-lŭ cunóscemŭ.

—x—

Fóia oficială »Budapesti Közlöny“ publică 135 comune şi localităţĭ din comitatulŭ *Sohl,* cărora ministrulŭ de interne le »permite« a adopta nume maghiare, în locŭ de cele slave. — »Diplomatŭ« mai e şi ministru! »Permite“ bieţilorŭ Slovacĭ ce n'au cerutŭ!

—x—

Se scie, că *ministrulŭ de honvedĭ* provocase printr'o ordinaţiune oraşulŭ *Theresiopolŭ* sĕ asenteze 82 de bărbaţĭ, eşiţĭ din a treia clasă de etate şi liberaţĭ de serviciulŭ militarŭ. Oraşulŭ adresase ministrului o representaţiune, că ordinaţiunea e basată pe denunţărĭ şi că se cere unŭ lucru nedreptŭ. Ministrulŭ n'a vrutŭ se scie de representaţiune şi a ordonatŭ din nou asentarea. Atuncĭ o comisiune de suprarbitrare a pusŭ capĕtŭ afacerei, negăsindŭ pe nicĭ unulŭ din cei 82 bunŭ d'a servi în armată.

—x—

Din *Becicherecululŭ mare* se raportéză, că solgăbirĕulŭ Iosifŭ *Gesztessy*, călĕtorindŭ pentru alegerea viceşpanului, a muritŭ repede de coleră în Csösztelek.

—x—

Comunele *Rethenbach, Radschlag*, pusta *Schmelz* au fostŭ maghiarisate, cea dintêiu în „Mencser«, a doua în »Vörösvagas«, a treia în „Huta“.— Se vede că maghiarisătorii caută consolaţiă pentru fiascurile lorŭ în botezarea comunelorŭ nemaghiare pe unguresce. Vorba e, că totŭ ce au fostŭ rĕmânŭ comunele

—x—

Kulturegyletiştii suntŭ duşĭ pe bete chiar de ai lorŭ. Aşa învĕţătorulŭ ungurŭ dela scóla de statŭ din *Tolnamare* se laudă că obţine succese marĭ în maghiarisarea copiilorŭ românĭ şi rutenĭ. Şi ministrulŭ Trefort ilŭ crede! Şi adecă de ce sĕ nu se consoleze bieţii maghiarisatorĭ cu câteva dulcĭ ilusiunĭ, pe care şi aşa are sĕ le spulbere celŭ mai apropiatŭ fiasco? Şi de ce învĕţătorulŭ sĕ nu capete câţiva fl. dreptŭ premiu pentru — pentru că are nevoiă?

—x—

In anulŭ scolastecŭ trecutŭ au fostŭ în *pedagogiulŭ de statŭ din Cernăuţĭ* în partea bărbătéscă 54 Românĭ, 44 Rutenĭ, 15 Germanĭ şi 11 Polonĭ, din carĭ 87 au fostŭ gr. or., 16 rom. cat., 7 gr. cat., 1 arm. or., 6 ev. şi 7 mosaicĭ; în partea femeiéscă au fostŭ în cele 2 cursurĭ, ce au fostŭ deschise, 18 Polone, 11 Romànce, 9

FOILETONU.

Poesii poporale,

Culese de Victoria Farcaşŭ, din Cacuciu.

Când eramŭ noi bade dragĭ
Ne suiamŭ prin munţĭ cu fagĭ.
Mĕ uitam la casa vóstră
Şi-aşa-mĭ părea de frumósă:
Casa-mĭ părea d'aurită
Şi grădina înflorită;
Dér décă ne amŭ despărţitŭ
Şi tu pe min' m'ai urîtŭ,
Casa-mĭ pare graşdŭ de boi
Şi grădina-unŭ muşunoiu.
Tu când pe min' m'ai urîtŭ,
Bădiţă aşa-i gânditŭ,
Că-sŭ iarbă scăldată'n tină
Ér' tu flóre din grădină;
Plóia pe ierbă o spală
Şĭ-o iubescŭ voinicii éră,
Dér flórea când vestedesce
Nimĕnui nu-i trebuesce.

***

Frundă verde măgheranŭ
Vĕdŭ bade că eştĭ viclénŭ
M'ai iubitŭ, câtŭ m'ai iubitŭ
Şi-acum vĕdŭ că m'ai urîtŭ;
M'ai iubitŭ, bade de-unŭ anŭ,
M'ai lăsatŭ că eştĭ viclenŭ;
M'ai iubitŭ de-unŭ anŭ şĭ-o lună,
M'ai lăsatŭ pentr'o minciună.
De te-ar bate dorulŭ meu
Unde-a fi drumulŭ mai rĕu;
Unde-a fi drumulŭ mai tare
Sĕ mergĭ totŭ cu supĕrare,
Sĕ te ducĭ din délŭ în délŭ
Totŭ mâncatŭ, bade, de-amarŭ;
Sĕ te ducĭ, câtŭ te vei duce,
De-alŭ meu dorŭ inima-ţĭ usce!

***

Câte póme-sŭ într'o vie
Nu-i nicĭ un'aşa dulcie
Ca drăguţu celŭ d'intîe;
Câte póme-sŭ intr'o véră
Nicĭ una nu-i mai amară
Ca drăguţu a doua óră.

***

Câte fete suntŭ leniόse,
Tóte-sŭ pe min' măniόse
De ce portŭ haine frumóse;
Lucre şi ele şi-şĭ facă,
Nu dórmă cu nóptea'ntrégă
Ér diua mereu sĕ şedă.

***

Trecui valea şĭ-unŭ pĕrĕu,
Mĕ'ntêlnii cu socru-meu;
Socru dice către mine:
Ia-mĭ fata şi-mĭ fi ginere.
— De mĭ-ai da chiar şése boi
Fata ta nu e de noi;
Maica vre o cusĕtóre;
Fata'ţĭ dórme'n şedĕtóre;
La rĕsboiu nu se pricepe,
De mâncare nu sci ferbe.

***

Cum nu mĭ-a fi mândra dragă
Când se pórtă'aşa cu trébă,
Cu grâulŭ se duce'n pólă
La făgădeu, ca la móră;
Iérn'alérgă la fântână
Cu cămeşa sócrii'n mână
Şĭ-o atinge-odată'n apă
Şi dice că e spălată

***

Dragă-mii crâsma'n pădure,
Că beu vinŭ şi mâncŭ la mure,
De se'ntêmplă sĕ mĕ'nbĕtŭ
Numai lemnele mĕ vĕdŭ.

***

Tu te ducĭ bădiţă'n ţĕră
Nu-i venĭ'napoi pe sĕră,
De-aşĭ sci pe când îi veni
Drumulŭ ţi l'aşĭ şindili:
Cu şindile de mĕtasă
Pănă la mine acasă,
Cu şindile de bumbacŭ
Pănă la mine în pragŭ,
Ér la pragŭ, frunde de fagŭ
Sĕ-mĭ rĕmâi în vecĭ totŭ dragŭ.

***

Frundă verde troscoţelŭ
Când eram mai tinerelŭ
Şi eşiamŭ séra'n uliţă
Sĕ mĕ câştigŭ de guriţă
Fetele de m'audiau
Luminile le-aprindeau
Uşile le deschideau
Şi mie nume-mĭ puneau:
Spate late de voinicŭ,
Buze moi de copilŭ micŭ,
Er din gură mĕ chema:
Vină bade pe aicia
Că tu eştĭ de séma mea.

. . . .

Frundele s'au vestedîtŭ
Pĕrulŭ mi sa'ncărunţitŭ,
Esŭ séra, mergŭ pe uliţă
Horescŭ, cântŭ din flueriţă,
Dér fetele când m'audŭ
Porţile iute le'nchidŭ
Uşile le'nţepenescŭ
Pe min' mĕ batjocurescŭ:
Spate late gârbovate,
Buze moi dĕbĕlăzate.

***

Păn' eramŭ la mam'acasă
Eram mândră şi frumósă,
Ruşmalinŭ verde'n ferestă,
Dér de când m'am măritatŭ
Multe rele m'au mâncatŭ;
Rujă-sŭ dată după uşă
Ruşmalinŭ verde'n cenuşă.

Rutene şi 5 Germâne. Omulŭ priceputŭ culege multŭ din cifrele acestea şi 'şĭ face icóna ţĕrei în viitorŭ, scrie „Candela".

—x—

D-lŭ *Iónŭ Trailescu*, profesorŭ la seminarulŭ pedagogicŭ-teologicŭ din *Aradŭ*, a fostŭ promovatŭ, dice »Biserica şi Scola«, la gradulŭ de *doctorŭ în teologiă* de cătră Universitatea din *Cernăuţĭ*.

—x—

Scólele primare din Cernăuţĭ în anulŭ scolarŭ espiratŭ 1885—86 au fostŭ cercetate de 2685 băeţĭ, şi 2749 fete. După religiune au fostŭ: 1933 rom.-cat.; 831 gr. or.; 531 gr. cat.; 13 armeno-cat.; 99 luter. şi 2048 de relig. mosaică. După naţionalitate au fostŭ 2931 Germanĭ (cu Jidovĭ); 557 Românĭ, 716 Rutenĭ; 86 Polonĭ, 28 Cehĭ şi 6 Maghiarĭ.

—x—

Cântăreaţa română *Elena Teodorini* este angajată la opera din Lisabona, şi va începe stagiunea cu opera »Gioconda". Reproducemŭ după „Correio de Noite' din Lisabona: »Stagiunea operei se va deschide anulŭ acesta cu »Gioconda«. Acéstă operă, în care d-ra Elena Teodorini a avutŭ unŭ succesŭ ne mai pomenitŭ în Barcelona, Madridŭ şi Londra, este una din creaţiunile cele mai excelente ale teatrului tiricŭ modernŭ alŭ Italiei.«

—x—

Astă seră Joi, *trupa teatrală germană* va juca „Dorf und Stadt", dramă în două părţĭ şi 5 acte, cu libera folosire a povestirei auerbachiane »Die Frau Profesorin» de Charlotte Birch-Pfeiffer.

De lângă Făgăraşŭ, în Octomvre 1886.

Motto: Unŭ poporŭ nu póte privi cu siguritate în viitorŭ fără de a posede o clasă mijlociă.

Este timpulŭ supremŭ, ca nu numai sĕ meditămŭ seriosŭ la mijlócele prin carĭ sĕ asigurămŭ poporului o sórte mai bună, ci sĕ lăsămŭ la o parte tóte grijile şi cu forţe îndoite punêndu-ne umĕrŭ la umĕrŭ sĕ şi lucrămŭ pentru dorita bunăstare a poporului nostru. Este deja mai bine de unŭ deceniu, decând s'a atinsŭ cestiunea industriei, respective întroducera ei la poporulŭ nostru prin publicarea de articulĭ în diaristică şi în diferitele nóstre adunărĭ. Durere însĕ, în pracsă vedemŭ forte puţinŭ! Singură Assocaţiunea nóstră arată unŭ interesŭ demnŭ de imitatŭ în respectulŭ acesta. Nu mai puţinŭ înteresŭ arată bravii Braşovenĭ pe terenulŭ acesta, de o importanţă vitală pentru poporulŭ nostru. In celelalte părţĭ societatea nóstră se intereseză forte puţinŭ de durerile si lipsele bietului plugarŭ.

Este timpulŭ odată ca sĕ întrebuinţămŭ tóte mijlócele şi forţele pentru asigurarea unei bunestărĭ materiale a poporului nostru până nu este prea târdiu. Naţiunile conlocuitore — trebue sĕ recunóscemŭ — suntŭ cu multŭ mai active şi mai solidare, când le vinŭ pe tapetŭ cestiunĭ de interesŭ generalŭ.

Pre când înainte de asta cu 2—3 seculĭ bântuia Europa luptele religióse, astădĭ vedemŭ că în tóte unghiurile Europei suntŭ preocupate spiritele de cestiunea naţională până în estremŭ. Sĕ aruncămŭ o privire în Rusia, în Germania şi Anglia, carĭ suntŭ locuite de popóre totŭ de unŭ neamŭ, constătătóre din decĭ de milióne şi totuşĭ pentru întărirea elementului lorŭ vedemŭ, că nu se ruşinéză a se folosi de mijlóce şi neiertate de spiritulŭ umanităţii, ci lucră sistematice pentru stirpirea elementelorŭ mai slabe conlocuitóre.

Şi ce facemŭ noi? Unŭ poporŭ de trei milióne mai bine amestecatŭ cu alte popóre nouĕ dujmănóse? Respunsŭ: puţinŭ! Sĕ nu uitămŭ memorabilele cuvinte a-le lui Ladislau Vaida accentuate înainte cu unŭ deceniŭ în una din adunările generale ale Associaţiunei nóstre: »Noi nu ne putemŭ îndestula cu o înaintare încetă, noi avemŭ lipsă de o înaintare repede".....!

Introducerea meseriilorŭ în modŭ sistematicŭ la poporulŭ nostru, trebue sĕ recunóscemŭ cu toţii, este o necesitate imperativă, carea întârdiată se va rĕsbuna

Ce s'a făcutŭ în privinţa meseriilorŭ în comitatulŭ Făgăraşului, chiar alŭ Sibiiului, Huniădórei, Albei, Selagiu, Năsĕudŭ etc. din partea societăţii române? Trebue sĕ recunóscemŭ, că fórte puţinŭ! Fraţii braşovenĭ ne potŭ servi de modelŭ în respectulŭ acesta.

Decă ne plângemŭ astădĭ că suntemŭ unŭ poporŭ sĕracŭ, sĕ recunóscemŭ, — deşi cu durere— că în parte purtămŭ şi noi vina! Pentrucă decă amŭ lucra sistematicŭ şi arŭ contribuí fiăcare cu obolulŭ sĕu, nu ar trece 2—3 decenii şi cu mândriă amŭ putea dice, că avemŭ o clasă de industriaşĭ românĭ. Până când vomŭ lăsa pe poporulŭ nostru ca în fiăcare anŭ sĕ 'şĭ dea fructele ostenelelorŭ sale în valóre de milióne de florenĭ industriaşilorŭ neromânĭ — sĕ nu ne plângemŭ de sĕrăciă fiindcă noi purtămŭ vina în mare parte!

Sĕ opăcimŭ puţinŭ în comitatulŭ Făgăraşului, carele are 86 de comune. Sĕ dicemŭ că fiăcare comună dă în fiăcare anŭ numai 700 fl. v. a. industriaşilorŭ germânĭ, saşĭ şi maghiarĭ pentru articulii necesarĭ de industriă, computândŭ vomŭ afla, că cele 86 de comune nu dau nicĭ mai puţinŭ, nicĭ mai multŭ, decâtŭ 60,000 fl. v. a. la anŭ, éră în 50 de anĭ 3,000,000 fl. v. a., precând avêndŭ noi industriaşii noştri, aceste capitale ar rĕmânea totŭ în mânile nóstre. Apoi că ce rolŭ jócă banulŭ peste totŭ în societate o scimŭ cu toţii.

Infiinţarea unei societăţĭ pentru lăţirea industriei la poporulŭ Olteanŭ este o necesitate imperativă.

In Dumineca viitóre se ţine adunarea despărţĕmêntului nostru în Sâmbăta superióră. Când s'ar aduce cestiunea înfiinţărei unei societăţĭ pentru promovarea meseriilorŭ la poporulŭ Olteanŭ pe tapetŭ, şi când s'ar aduce la conclusŭ cestia acésta suntŭ sigurŭ că fiăcare Olteanŭ, fiă acela preotŭ, învĕţătorŭ séu notarŭ, ar alerga — fără privire la confesiune — cu obolulŭ sĕu pentru ajutorarea causei bietului poporŭ, din alŭ căruia sînŭ amŭ rĕsăritŭ cu toţii, a căruia pâne amŭ mâncatŭ şi i-o mâncămŭ....! Videant consules! +*u.*

Escriere de concursŭ cu premii pentru composiţiunĭ musicale.

„Armonia", societate pentru cultivarea şi rĕspândirea musicei naţionale bisericescĭ şi lumescĭ în Bucovina. avêndŭ de scopŭ de a lăţi cunoscinţa artei musicale prin tóte clasele societăţii românescĭ, escrie *alŭ doilea concursŭ cu premii*, pentru composiţiunĭ de *corurĭ lumescĭ bărbătescĭ* şi anume:

Unŭ premiu de 30 fl., pentru cea mai bună composiţiune de musică naţională.

Unŭ premiu de 30 fl., pentru cea mai bună composiţiune de musică modernă; şi

Unŭ premiu de 30 fl., pentru cea mai bună composiţiune a unui corŭ bărbătescŭ cu acompaniare de clavirŭ.

Condiţiunile.

a) Românii din tóte ţĕrile iau parte la concursulŭ presentŭ;

b) Textulŭ composiţiunilorŭ rĕmâne în libera voiă a compositorului, trebue sĕ fiă însĕ originalŭ;

c) Partitura (manuscriptulŭ) şi textulŭ, (tóte strofele) au sĕ fie scrise curatŭ şi fără corecture;

d) Fiăcare composiţiune trebue sĕ aibă afară de titula ei şi numele întregŭ alŭ poetului, unŭ »motto', séu órecare numire; pe lângă aceste trimite compositorului numele sĕu într'unŭ plicŭ sigilatŭ, deasupra căruia este scrisŭ »motto" séu numirea de pe composiţiune;

e) Pliculŭ se va deschide atuncia, când composiţiunile trimise ar câştiga premiulŭ. Plicurile composiţiunilorŭ nepremiate se vorŭ reîntórce nedeschise. Afară de acestea este necesarŭ, ca compositorulŭ sĕ trimită o adresă specială, după care sĕ se pótă retrimite pliculŭ nedeschisŭ în casŭ de a nu fi premiatŭ.

f) Numai lucrărĭ bune, lucrate după regulele teoriei musicale se potŭ admite la concursŭ;

g) Comisiunea pentru censurarea composiţiunilorŭ trimise la concursŭ va supune comitetului societăţii părerea sa în scrisŭ asupra calităţii composiţiunilorŭ trimise,éră comitetulŭ va procede imediatŭ la distribuirea premielorŭ defipte;

h) Compositorii se învoescŭ la aceea, ca societatea „Armonia" sĕ publice composiţiunile premiate în colecţiunea sa „Armonia« şi sĕ le esecute în publicŭ fără órecare desdaunare;

i) Terminulŭ trimiterii composiţiunilorŭ la concursŭ este 30 Decemvre 1886 st. v. şi adresate cătră presidentulŭ societăţii d-lŭ Baronŭ Eudoxiu de Hurmuzachi.

Decisiunea comitetului privitóre la premiarea composiţiunilorŭ trimise la concursŭ, se va publica cu finea lunei Ianuáriu 1887.

Comitetulŭ societăţii „Armonia.«

Cernăuţĭ 15/27 Septemvre 1886.

Br. Eudoxiu de Hurmuzachi m. p.
presidentulŭ societăţii.

Eugeniu Meşederŭ m. p.
secretarulŭ societăţii.

Ultime scirĭ.

Rusciucŭ, 19 Octomvre. Generalulŭ Kaulbars a adresatŭ guvernului bulgarŭ o notă spre a protesta energicŭ contra purtărei autorităţilorŭ bulgărescĭ faţă cu supuşii ruşĭ ce locuescŭ în Bulgaria. Generalulŭ semnalează rĕulŭ tratamentŭ şi arestările mai multorŭ persóne carĭ au fostŭ victima în mai multe localităţĭ, sub pretextŭ că ar fi visitatŭ pe generalŭ. Pentru a pune aceste persóne la adăpostulŭ astorŭ felŭ de procedeurĭ, generalulŭ a trebuitŭ, mai cu sémă la Rusciucŭ, sĕ repatrieze mai mulţĭ subofícerĭ rĕmaşĭ în serviciulŭ Bulgariei. Terminând, generalulŭ spune că, décă asemenea fapte se reproducŭ, ele arŭ avea cele mai grave consecinţe. După înformaţiunile nóstre din sorginte rusească, *o ocupaţiune a Bulgariei nu va întêlni piedicĭ din partea puterilorŭ centrale*, căcĭ Rusia e decisă a da garanţiile necesare. Generalulŭ Kaulbars mai spera încă că se va putea evita acéstă estremitate şi că guvernulŭ bulgarŭ va ceda, dér faptele relatate în nota adresată de generalŭ, parcă au măritŭ în modŭ considerabilŭ iritaţiunea deja causată la St. Petersburgŭ prin resistenţa Bulgarilorŭ pe terenulŭ politicŭ.

Sofia, 19 Octomvre. Agenţii diplomaticĭ au spusŭ, că ar fi gata a asista la deschiderea adunării, décă întrunirea ei s'ar face la Sofia. Turburătorii carĭ au provocatŭ incidentele dela Dubnitza suntŭ cea mai mare parte arestaţĭ. Guvernulŭ ia mĕsurĭ energice pentru a împedeca repeţirea unorŭ asemenea fapte.

Viena, 19 Octomvre. Se comunică din St. Petersburg „Corespondenţei Politice": *Cabinetulŭ rusŭ a primitŭ nu numai din partea puterilorŭ continentale, dér şi din partea Angliei, asigurarea formală că ele nu vorŭ favorisa reîntórcerea prinţului în Bulgaria şi că nu vorŭ adera la realegerea sa eventuală.*

SCIRĬ TELEGRAFICE.

(Serv. part. a »Gaz. Trans.«)

TÎRNOVA, 21 Octomvre. — Scirea „Lloydului." *Deschiderea oficială a Sobraniei s'a fixatŭ pe diua de 1 Noemvre. Se comunică ca positivŭ, că toţĭ consulii streinĭ, afară de celŭ rusescŭ, vorŭ asista la deschidere.*

BADEN-BADEN, 21 Octomvre. — Impĕratulŭ germanŭ a plecatŭ la Berlinŭ.

DIVERSE.

Unŭ faptŭ monstruosŭ. — Citimŭ în »Liberalulŭ« din Iaşĭ următórele: »In diua de 1 Octomvre, femeia Profira Gavrilŭ, din desp. I-a strada Morilorŭ, a născutŭ doi copii gemenĭ, o fată şi un băiatŭ; cea întâiu după o oră a şi încetatŭ din viéţă, ér alŭ doilea după patru óre, tocmai când se oficia botezulŭ. Erĭ, înainte de înmormêntarea lorŭ, s'a observatŭ că băiatului îi lipsea degetulŭ celŭ micŭ şi alŭ doilea dela mâna dréptă şi celŭ arătătorŭ dela mâna stângă. Faptulŭ că curgea sânge dela degetele copiilorŭ dovedesce, că ele au fostŭ tăiate cu unŭ instrumentŭ tăietorŭ. Ceea ce nu se sciă este, decă ele au fostŭ pe când copii erau în viéţă séu după ce au muritŭ. Autorulŭ acestui monstruosŭ faptŭ, şi care trebue sĕ fiă unŭ omŭ lipsitŭ de orice simţĕmêntŭ umanŭ nu se cunósce încă. Se crede însĕ că elŭ trebue sĕ fiă unŭ superstiţiosŭ, deórece în poporŭ există credinţa, că degetele gemenilorŭ suntŭ bune pentru descântece şi pentru totŭ felulŭ de farmece.« „România" află acum, că poliţia urmărindŭ cu multă activitate pe autorulŭ acestui ne mai pomenitŭ faptŭ a reuşitŭ a descoperi, că Maria a lui Dumitru Aslanŭ, vecină cu Profira Gavrilŭ, posedă degetele tăiate ale copiilorŭ. Ea, fiindŭ întrebată de unde are aceste degete, a rĕspunsŭ că aflândŭ dela mulţĭ că degetile gemenilorŭ suntŭ bune de leacŭ pentru beţiă, şi fiindcă ea are unŭ fiu beţivŭ a credutŭ de cuviinţă a comite acéstă monstruósă faptă, tăindŭ degetele celorŭ doi gemenĭ pentru a lecui pe fiulŭ ei de pasiunea de care suferă. Afacerea a fostŭ înaintată parchetului din Iaşĭ spre a pedepsi cum se cuvine pe criminală.

Intre o dómnă şi advocatulŭ ei. — X... a intentatŭ soţiei sale unŭ procesŭ de divorţŭ. Intre motivele invocate este ş'acela că ea avea unŭ caracterŭ de nesuferitŭ. — Este forte ciudatŭ — dicea soţia lui cătră advocatulŭ care avea s'o asiste la înfăţişare — ca soţulŭ meu sĕ se plângă de caracterulŭ meu... N'are de câtŭ sĕ consulte pe amicii lui, şi sĕ va convinge că sunt bine cu tótă lumea... — Tocmai acésta, dómnă, nu'i vine de locŭ la socotélă.

Pe bulevardŭ. — Doi prietinĭ sĕ întâlnescŭ pe bulevardŭ şi începŭ următórea convorbire: — Scii că iaŭ de soţiă pe d-şóra X...? E adevĕratŭ că este fórte urîtă dér are o zestre de peste cincĭ-sute mii de lei... şi... o iau cu ochii inchişĭ — Ei bine! amiculŭ meu, ceea-ce ai mai bine de făcutŭ este sĕ nu-ţĭ deschidĭ nicĭ o dată ochii!..

Mulţămită publică.

Despărţĕmêntulŭ alŭ XI alŭ Associaţiunei Transilvane pentru literatura română şi cultura poporului românŭ, încă în anulŭ trecutŭ în şedinţele sale cu viuă plăcere a decisŭ, ca acelorŭ învĕţătorĭ românĭ din ţinutulŭ Selagiului, carĭ vorŭ face esamene mai bune cu elevii în şcólele poporale sĕ li-se dea premii amĕsuratŭ meritului şi progresului făcutŭ în instrucţiunea şcolarilorŭ.

Acéstă decisiune On. Comitetŭ alŭ despărţĕmêntului XI prin zelulŭ sĕu neobositŭ i-a succesŭ a o şi realisa, câştigândŭ dela membrii sĕi spre acestŭ scopŭ în anulŭ trecutŭ 6, ér în anulŭ acesta 10 premii.

In legătură cu acéstă decisiune salutară vinŭ şi subscrisulŭ a aduce la cunoscinţa publică o generósă faptă a meritatului bărbatŭ românŭ din Zelau, d-lŭ Dr. Ioanŭ Nichita advocatŭ, care pĕtrunsŭ de idea cea sublimă a progresului naţionalŭ în cultură, a adusŭ unŭ sacrificiu însemnatŭ dândŭ unŭ nobilŭ premiu de 4 galbinĭ imperialĭ atâtŭ în anulŭ trecutŭ câtŭ şi în anulŭ acesta.

Premiulŭ de 4 galbinĭ din acestŭ anŭ on. Comitetŭ prin decisiunea sa din 30 Augustŭ la adunarea despărţĕmêntului în comuna Santeu a binevoitŭ a mi-lŭ oferi mie subscrisului.

Decĭ eu pĕtrunsŭ adêncŭ de acéstă binefacere marinimósă, mĕ aflu în plăcuta posiţiune a esprima generosului şi zelosului donatorŭ, d-lui Dr. Ioanŭ Nichita advocatŭ, cea mai viuă recunoscinţă şi cea mai profundă mulţămită publică.

Fiă, ca d-sa sĕ afle pe viitorŭ mulţĭ imitatorĭ în asemenea fapte generóse, aflându-şĭ rĕsplată în cultivarea limbei române şi în recunoscinţa naţiunei.

Priméscă şi on. Comitetŭ alŭ despărţĕmêntului XI alŭ Associaţiunei transilvane pentru literatura română şi cultura poporului românŭ, câtŭ şi pleiada mărinimoşilorŭ luptătorĭ grupaţĭ în jurulŭ desp. XI mulţămita mea cea mai profundă.

Macedonŭ Boţianŭ,
învĕţătorŭ în Cosniciulŭ de josŭ.

Editorŭ: Iacobŭ Mureşianu.
Redactorŭ responsabilŭ Dr. Aurel Mureşianu

Cursulŭ la bursa de Viena

din 20 Octomvre st. n. 1886.

Rentă de aurŭ 4%	103 90
Rentă de hârtiă 5%	92.95
Imprumutulŭ căilorŭ ferate ungare	151.50
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ung. (1-ma emisiune)	99.70
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ung. (2-a emisiune)	— —
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ung. (3-a emisiune)	115 50
Bonurĭ rurale ungare	104.50
Bonurĭ cu cl. de sortare	104.50
Bonurĭ rurale Banat-Timișŭ	104.50
Bonurĭ cu cl. de sortare	104 50
Bonurĭ rurale transilvane	104 25
Bonurĭ croato-slavone	104.50
Despăgubire p. dijma de vinŭ ung.	98.50
Imprumutulŭ cu premiu ung.	121.—
Losurile pentru regularea Tisei și Segedinului	124.—
Renta de hărtiă austriacă	83 20
Renta de arg. austr.	84.05
Renta de aurŭ austr.	114 70
Losurile din 1860	139 75
Acțiunile băncei austro-ungare	863 —
Act. băncei de creditŭ ung.	288.25
Act. băncei de creditŭ austr.	280.—
Argintulŭ —. — Galbinĭ împărătescĭ	5.91
Napoleon-d'orĭ	9.91
Mărcĭ 100 împ. germ.	61 37
Londra 10 Livres sterlinge	125.30

Bursa de Bucuresci.

Cota oficială dela 7 Octomvre st. v. 1886.

	Cump.	vĕnd.
Renta română (5%)	91—	92—
Renta rom. amort. (5%)	93—	94—
» convert. (6%)	87¾	88¼
Împr. oraș. Buc. (20 fr.)	33—	35—
Credit fonc. rural (7%)	103—	104—
» „ „ (5%)	87—	87½
» » urban (7%)	100½	101¼
» » » (6%)	92—	93—
» » » (5%)	83½	84—
Banca națională a României 500 Lei	1020	1030
Ac. de asig. Dacia-Rom.	268	270
« » » Națională	210	212
Aurŭ contra bilete de bancă	15.½	16.—
Bancnote austriace contra aurŭ	2.03—	2.04

Cursulu pieței Brașovŭ

din 21 Octomvre st. n. 1886.

Bancnote românescĭ	Cump.	8.49	Vĕnd.	8.51
Argint românesc	»	8.45	»	8.50
Napoleon-d'orĭ	»	9.87	»	9.91
Lire turcescĭ	»	11.26	»	11.30
Imperialĭ	»	10.26	»	10.30
Galbenĭ	»	5 89	»	5.91
Scrisurile fonc. »Albina«	»	117.50	»	118.50
Ruble Rusescĭ	»	117.—	»	118.—
Discontulŭ	»	7—10% pe anŭ.		

Avisŭ d-lorŭ abonațĭ!

Rugămŭ pe d-nii abonațĭ ca la reînoirea prenumerațiunei sĕ binevoiască a scrie pe cuponulŭ mandatului postalŭ și numerii de pe fâșia sub care au primitŭ ḑiarulŭ nostru până acuma.

Domnii ce se abonéză din nou sĕ binevoiască a scrie adresa lămuritŭ și sĕ arate și posta ultimă. *ADMINISTR. „GAZ. TRANS“*

Abonamente la Gazeta Transilvaniei

e potŭ face cu începerea dale 1 și 15 ale fiecărei lunĭ, mai ușorŭ prin mandate postale.

Adresele ne rugămŭ a ni se trimite esactŭ arătându-se și posta ultimă.

PREȚULŬ ABONAMENTULUI ESTE:

Pentru Austro-Ungaria:

pe trei luni . . . . 3 fl. —
„ șése lunĭ . . . . 6 fl. —
„ unŭ anŭ . . . . 12 fl. —

Pentru România și străinătate.

pe trei lunĭ . . . . 10 francĭ
„ șése lunĭ . . . . 20 „
„ unŭ anŭ . . . . 40 „

Administrațiunea „Gazetei Transilvaniei.“

Mersulŭ trenurilorŭ

Valabilŭ dela 1 Octomvre st. n. 1886.

pe linia **Predealŭ-Budapesta** și pe linia **Teiușŭ-Aradŭ-Budapesta** a calei ferate orientale de statŭ reg. ung.

Predealŭ-Budapesta

	Trenŭ de persóne	Tren accelerat	Trenŭ omnibus	Trenŭ omnibus
Bucurescĭ	—	4.50	—	—
Predealŭ (	—	9.32	—	—
(	—		—	—
Timișŭ	—	9.56	—	—
Brașovŭ (	—	10 29	—	—
(	7.47	—	4.1[illegible]	—
Feldióra	8.24	—	5.02	—
Apatia	8 51	—	5.45	—
Agostonfalva	9.14	—	6.15	—
Homorodŭ	9.51	—	7.06	—
Hașfaleu	11.05	—	8.52	—
Sighișóra (	11.29	—	9.19	—
(	11.26	—	9.31	—
Elisabetopole	12 00	—	10.16	—
Mediașŭ	12.29	—	10.57	—
Copșa mică	12.44	—	11.19 / 11.31	—
Micăsasa	1.05	—	11.52	—
Blașiu	1.34	—	12.31	—
Crăciunelŭ	1.46	—	12.48	—
Teiușŭ	2.09	—	1.22	—
Aiudŭ	2.39	—	2.18	—
Vințulŭ de susŭ	3.01	—	2.48	—
Uióra	3.08	—	2 56	—
Cucerdea	3.14	—	3 64	—
Ghirisŭ	3.53	—	4.51	—
Apahida	5.10	—	5.28	—
Clușiu (	5.30	—	5 56	—
(	—	6.03	—	8.00
Nedeșdu	—	6.21	—	8.36
Ghirbĕu	—	—	—	9.02
Aghirișŭ	—	—	—	9.32
Stana	—	—	—	10.11
Huiedinŭ	—	7.14	--	10.51
Ciucia	—	7.43	—	12 16
Bucia	—	—	—	12.50
Bratca	—	—	—	1.21
Rév	—	8.22	—	2.02
Mező-Telegd	—	8.48	—	3.06
Fugyi-Vásárhely	—	—	—	3.38
Várad-Velințe	—	—	—	3.54
Oradia-mare (	—	9.13	—	4.05
(	—	9.18	10.55	4.50
P. Ladány	—	10.38	1.23	7.28
Szolnok	—	12.20	3.24	—
Buda-pesta	—	2.15	10.05	—
Viena (	—	—	2.15	—
(	—	8.00	6.05	—

Budapesta—Predealŭ

	Trenŭ de pers.	Tren accelerat	Trenŭ omnibus	Trenu de persóne	Trenŭ omnibus
Viena	11.10	—	—	—	--
Budapesta	7.40	2.—	3.10	6.20	8.00
Szolnok	11.05	3.58	7 38	9 34	11.40
P. Ladány	2 02	5.28	5 40	11.26	2.31
Oradea mare	4.12	6.58	9.14	1.38	—
Várad-Velencze	—	—	9.24	2 06	
Fugyi-Vásárhely	—	—	9.41	2 17	—
Mezö-Telegd	—	7.33	10.19	2.40	—
Rév	—	8.04	11.38	3.24	--
Bratca	—	—	12.18	3.47	—
Bucia	—	—	12.54	4.07	—
Ciucia	—	8.58	1.57	4.33	—
Huiedin	—	9.28	3.11	5.15	—
Stana	—	—	3.40	5.34	—
Aghiriș	—	—	4.15	5.55	—
Ghirbĕu	—	—	4.36	6.07	—
Nedeșdu	—	—	4.58	6.24	--
Clușiu (	—	10.28	5.26	6.43	--
(	11.00	—	—	—	7.08
Apahida	11 19	—	—	—	7.36
Ghiriș	12 30	—	—	—	9.06
Cucerdea (	1.01	—	—	—	9.53
(	1 06	—	—	—	10.—
Uióra	1.13	—	—	—	10.09
Vințulŭ de susŭ	1.20	—	—	—	10.19
Aiudŭ	1 41	—	—	—	10.48
Teiușŭ	2.00	—	—	—	11.14
Crăciunelŭ	2.35	—	—	—	12.12
Blașŭ	2 48	—	—	—	12.30
Micăsasa	3.20	—	—	—	1.12
Copșa mic	3 36	—	—	—	1.32
Mediașŭ	4.00	—	—	—	2.18
Elisabetopole	4.3	—	—	—	3.03
Sigișóra	5.12	—	—	—	3 49
Hașfaleu	5.37	—	—	—	4.28
Homorod	7.0[illegible]	—	—	—	6.16
Agostonfalva	7.43	—	—	—	7.06
Apatia	8.11	—	—	—	7.46
Feldióra	8.41	—	—	—	8.25
Brașovŭ (	9 21	—	—	—	9.15
(	—	5.45	—	—	—
Timișŭ	—	6.22	—	—	—
Predealŭ (	—	6.47	—	—	--
(	—	—	—	—	—
Bucurescĭ	—	11.45	—	—	—

Nota: Órele de nópte suntŭ cele dintre liniile gróse.

Teiușŭ-Aradŭ-Budapesta

	Trenŭ omnibus	Trenŭ omnibus	Trenŭ de persóne
Teiușŭ	11.24	—	2.40
Alba-Iulia	11.59	—	3.14
Vințulŭ de josŭ	12.30	—	4.22
Șibotŭ	12.52	—	4.50
Orăștia	1.01	—	5.18
Simeria (Piski)	2.03	—	5.47
Deva	2 52	—	6.35
Branicĭca	3.23	—	7.02
Ilia	3.55	—	7.28
Gurasada	4.08	—	7.40
Zam	4.25	—	8.11
Soborșin	5.30	—	8.46
Bĕrzova	5.56	—	9.33
Conopŭ	6.27	—	9.53
Radna-Lipova	6.47	—	10.27
Paulișŭ	7.28	—	10.42
Gyorok	7.43	—	10.58
Glogovațŭ	7.59	—	11.25
Aradŭ	8.28	—	11.39
Szolnok (	8.42	—	4 52
(	—	—	5.12
Budapesta	—	—	8.20
Viena	—	—	6.05

Budapesta-Aradŭ-Teiușŭ.

	Trenŭ de persóne	Trenŭ de persóne	Trenŭ omnibus
Viena	11.10	12.10	—
Budapesta	8.20	9.05	—
Szolnok (	11.20	12.41	—
(	4 10	5.45	---
Aradŭ	4 30	6.—	7.04
Glogovațŭ	4 43	6.13	7.22
Gyorok	5 07	6.38	7.58
Paulișŭ	5.19	6.51	8 17
Radna-Lipova	5 41	7.10	8 36
Conopŭ	6 09	7.37	—
Bĕrzova	6.28	7.55	—
Soborșin	7 25	8.42	—
Zam	8 01	9.12	—
Gurasada	8 34	9.41	—
Ilia	8 55	9.58	—
Branicĭca	9.19	10.17	—
Deva	9 51	10.42	---
Simeria (Piski)	10.35	11 07	—
Orăștiă	11.11	11.37	—
Șibotŭ	11.43	12.—	—
Vințulŭ de josŭ	12.18	12.29	--
Alba-Iulia	12.36	12.46	—
Teiușŭ	1.29	1.41	—

Aradŭ-Timișóra

	Trenŭ omnibus	Trenŭ de persóne	Trenŭ mixt
Aradŭ	5.48	—	6.05
Aradulŭ nou	6.19	—	6.33
Németh-Ságh	6.44	—	6.58
Vinga	7.16	—	7.29
Orczifalva	7.47	—	7.55
Merczifalva	—	—	—
Timișóra	9.02	—	9.08

Simeria (Piski) Petroșenĭ

	Trenŭ de persóne	Trenŭ omnibus	Trenŭ mixt
Simeria	11.25	—	2.42
Streiu	11.58	—	3.25
Hațegŭ	12.46	—	4 16
Pui	1.37	—	5.11
Crivadia	2.24	—	5.58
Banița	3.05	—	6 4[illegible]
Petroșenĭ	3.37	—	7.12

Timișóra-Aradŭ

	Trenŭ de persóne	Trenŭ de persóne	Trenŭ omnibus
Timișóra	6.25	—	5.00
Merczifalva	—	—	—
Orczifalva	7.46	—	6.32
Vinga	8.15	—	7.02
Németh-Ságh	8.36	—	6.23
Aradulŭ nou	9.11	—	8.01
Aradŭ	9.27	—	8 17

Petroșenĭ—Simeria (Piski)

	Trenŭ de pers.	Trenŭ omnibus	Trenŭ mixt
Petroșenĭ	10 07	—	6.10
Banița	10 48	—	6.53
Crivadia	11.25	—	7 37
Pui	12.05	—	8.20
Hațegŭ	12.42	—	9.01
Streiu	1.22	—	9.52
Simeria	1.53	—	10.31

Tipografia *ALEXI* Brașovŭ. Hârtia din fabrica d-lorŭ Königes & Kopony, Zernescĭ.